

9. Ф.707, оп. 229, сп. 4. Сведения для желающих поступить в число воспитанников Коростышевской учительской семинарии. Дело с перепиской по Коростышевской учительской семинарии за 1908 год. – арк. 74.

10. Ф.707, оп. 39, сп. 242. Доклад управы за №5660. Дело об открытии учительской семинарии в Полтавской губернии за 1873 год. – арк. 10.

11. Ф.707, оп. 229, сп. 108. Доклад директора Коростышевской учительской семинарии А. И. Тарнавского на съезде директоров в Киеве (9-14.02.1909 г.). Дело об устройстве съезда директоров народных училищ, учительских институтов и учительских семинарий Киевского Учебного Округа в Киеве в феврале 1909 года. – арк. 86–86 об.

12. Ф.707, оп. 229, сп. 108. Доклад директора Коростышевской учительской семинарии А. И. Тарнавского на съезде директоров в Киеве (9-14.02.1909 г.). Дело об устройстве съезда директоров народных училищ, учительских институтов и учительских семинарий Киевского Учебного Округа в Киеве в феврале 1909 года. – арк. 96 об.

13. Ф.707, оп. 225, сп. 86. Устав земской учительской семинарии в городе Чернигове. Дело о передаче Черниговской земской учительской семинарии в ведение Министерства народного просвещения за 1875 год. – арк. 25.

14. Ф.707, оп. 229, сп. 108. Доклад директора Коростышевской учительской семинарии А. И. Тарнавского на съезде директоров в Киеве (9-14.02.1909 г.). Дело об устройстве съезда директоров народных училищ, учительских институтов и учительских семинарий Киевского Учебного Округа в Киеве в феврале 1909 года. – арк. 87.

Аннотація

А.А.Осаволюк

Профессиональная подготовка учителя в учительских семинариях Украины (кон. XIX в. – нач. XX в.)

Автор статьи на основе анализа архивных источников характеризует подходы к подготовке учительских кадров в педагогических семинариях конца XIX - начала XX вв., рассматривает сущность и специфику психолого-педагогической и практической подготовки будущего учителя средней школы изучаемого периода.

Ключевые слова: учительские семинарии, педагогическое мастерство, педагогическое образование, педагогические учебные заведения.

Summary

O.A.Osavoliuk

Professional Preparation of a Teacher at Teachers Seminaries of Ukraine (End of XIX – Beginning of the XX Century)

On the basis of the analysis of archival sources the author of the article characterizes the approaches to preparation of teachers at the pedagogical seminaries of the end of the XIX – beginning of the XX century, considers the essence and specific of psychological, pedagogical and practical preparation of future teacher of secondary school in the studied period.

Key words: teachers seminaries, pedagogical skills, pedagogical education, pedagogical educational institutions.

Дата надходження статті: „17” серпня 2011 р.

УДК 378.091.315.7(470+571)(474)(520)

В.В.ОСАДЧИЙ,

кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Хмельницький)

ІКТ у професійній підготовці майбутніх учителів у Російській Федерації, країнах Балтії та у Японії

У статті автор аналізує досвід Російської Федерації, країн Балтії та Японії щодо проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійну підготовку майбутніх учителів, висвітлюючи позитивні моменти та досягнення цих країн у інформатизації професійної педагогічної освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні учителі, інформаційно-комунікаційні технології.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Інформатизація суспільства і освіти для багатьох країн світу стала пріоритетним напрямком розвитку завдяки розумінню її переваг і можливостей щодо створення, зберігання, передачі та розповсюдження знань, особливо в умовах географічної віддаленості регіонів. З появою комп'ютерів, а згодом і комп'ютерних мереж, постало питання їх використання у освітньому процесі, що, у свою чергу, спонукало до застосування нових інформаційних технологій у професійній підготовці учителів.

Аналіз досліджень і публікацій... Українськими дослідниками протягом останніх десятиліть досліджувались провідні напрями сучасної реформи вищої педагогічної освіти в Англії (А.В.Парінов, Н.М.Авшенюк, Ю.В.Кіщенко), професійно-педагогічна підготовка вчителів у Великій Британії

(Н.П.Яцишин), система підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у Німеччині (В.А.Гаманюк, Т.І.Вакуленко), система підготовки педагогічних кадрів у Норвегії (В.І.Семілетко), професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Японії (О.Ю.Озерська). Проблема якісної підготовки учителів у США та Канаді розглядалася як зарубіжними (Н.О'Хара, А.Хіккі) так і вітчизняними науковцями (Л.О.Карпинська, Л.С.Нос, Н.В.Мукан, Т.С.Кошманова І.В.Гушлевська). На важливій ролі інформації освіти наголошується у російських дисертаціях В.М.Шестакова, О.В.Вязової, Є.А.Барахсанової, Д.В.Рахінського, О.П.Панкратової, О.Ю.Уварова та ін.

Формулювання цілей статті... Метою статті є аналіз досвіду таких країн як Російська Федерація, країни Балтії та Японія щодо проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійну підготовку майбутніх учителів.

Виклад основного матеріалу... Як і у більшості провідних країн, у Росії постало питання впровадження національної програми з входження в глобальний інформаційний простір у своїх національних інтересах. Усвідомлення важливої ролі підвищення освітнього рівня населення в забезпеченні економічної і соціальної безпеки держави вимагає вирішення стратегічних завдань, зміни парадигми навчання на інноваційну: створення єдиного освітнього простору; впровадження єдиних інформаційних технологій; формування диференціювання за рівнями системи безперервної освіти; зміну пріоритетів у галузі дидактики та методики навчання на самостійну творчу роботу. Розроблена Доктрина інформаційної безпеки РФ ставить перед системою освіти завдання адаптації підростаючого покоління до соціально-економічних, культурологічних і цивілізаційних аспектів глобальної інформатизації. Вперше проблема розвитку дистанційного навчання в російській системі освіти була розглянута на колегії держкомітету з Вищої школі Міністерства науки, вищої школи і технічної політики РФ в 1993 р. Була обґрунтована соціальна, економічна та геополітична доцільність створення Єдиної системи дистанційного навчання (ЕСДО), в тому числі спеціалізованих курсів для підвищення кваліфікації кадрів. Створення телекомунікаційної інфраструктури на етапі переходу школи до утворення з використанням ІТ здійснюється в рамках федеральної цільової програми „Електронная Россия”, мета якої полягала у тому, щоб з 2010 року збільшити частку сектора ІТ до 2% економіки [9]. У рамках Федеральної цільової програми „Развитие единой образовательной информационной среды (2001-2005 года)” [13] була створена система федеральних освітніх Інтернет-порталів, яка розглядається як основа єдиного інформаційного середовища сфери освіти.

У концепції інформатизації освіти Росії визначено головні цілі та напрямки наукової та практичної роботи: освоєння і впровадження нових інформаційних технологій в навчання, виховання і керівництва освітою на основі дослідницьких робіт по дидактиці, інформатиці; формування інформаційної культури школярів, тобто інформаційних знань, умінь вчитися за допомогою комп'ютера та інших електронних засобів, елементарних умінь програмувати; зміна методів, форм і змісту навчання у зв'язку з проникненням в навчальний процес інформаційних технологій; підготовка вчителів до здійснення навчання в умовах роботи з електронними засобами [11, с.188–189]. Також у концепції інформатизації освіти визначається, що педагогічне освоєння засобів інформатики та інформаційних технологій включає: оволодіння вчителями основами необхідних знань і накопичення особистого досвіду їх практичного використання; методичну підготовку щодо їх використання в навчальному процесі [17, с.4].

В концепції „Развитие единой образовательной информационной системы” наголошується на невідповідності вчителів до використання інформаційних технологій, що вимагає перепідготовки вчительських кадрів, а особливо організації підготовки учителів сільських шкіл до роботи з інформаційними технологіями у освіті; вибудови нової відкритої освітньої системи, що інтегрує всі доступні школі інформаційні технології, забезпечує перехід вчителів до свідомого використання методичних та інформаційних засобів у повному обсязі [4]. Цьому має сприяти інформатизація освіти, яка виступає не тільки як процес оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями або його результат, але й як фактор зміни системних якостей вчителя.

О.Ю.Уваров зазначає, що у процесі інформатизації освіти трансформуються практично всі ланки сучасного педагогічного виробництва, починаючи з визначення цілей і змісту навчальної роботи і закінчуючи підготовкою і методичною підтримкою вчителів, розробкою навчально-методичних матеріалів та їх доставкою в освітні установи, виявленням, оформленням і поширенням нових педагогічних практик [18, с.14–15].

Впровадження інформаційних технологій у процес професійної підготовки учителів розглядали О.М.Толстих, О.М.Разінкіна, Б.А.Ізієва, К.В.Коробкова, З.Р.Халітова. О.М.Толстих зазначає, що система вищої педагогічної освіти в Росії має значний досвід з підготовки вчителів різних спеціальностей, в тому числі і вчителів іноземної мови, до використання ІКТ в навчальному процесі. В умовах модернізації освіти основним напрямом вдосконалення підготовки майбутнього вчителя іноземної мови в галузі інформатики та ІКТ є розвиток його інформаційної компетентності, тобто готовності і здатності вчителя використовувати ІКТ у професійній діяльності, що дозволяє ефективно

здійснювати отримання, накопичення, кодування та переробку автентичної та навчальної інформації, її передачу та практичне використання. О.М.Толстих вважає, що розвиток інформаційної компетентності доцільно проводити на основі активних методів навчання: портфельний метод, метод case-study, метод телекомунікаційних проєктів. На її думку, це дозволить націлити підготовку на розвиток особистості педагога, який вміє орієнтуватися і приймати обґрунтовані рішення в умовах інформатизації освіти, що володіє прийомами творчої діяльності і здатного застосовувати отримані знання, вміння та навички у нестандартних ситуаціях [17, с.3–4].

На думку О.М.Разінкіної, актуальність проблеми формування у майбутнього вчителя готовності до використання комп'ютерних інформаційних технологій у професійній діяльності обумовлена наступними чинниками: вимогою підвищення якості підготовки висококваліфікованих кадрів, що є необхідною умовою прискорення науково-технічного прогресу у всіх сферах економіки Росії; вимогою формування в учнів користувальницьких навичок у роботі з обчислювальною технікою та використанням комп'ютерних інформаційних технологій; вимогою підвищення якості виховно-освітньої та науково-дослідницької діяльності педагогів на основі застосування сучасних комп'ютерних інформаційних технологій [15, с.3–4].

Б.А.Ізієва у своїй дисертаційній роботі наголошує, що одним із важливих компонентів модернізації школи є інформатизація початкової освіти та підготовка вчителів початкової школи до використання інфокомунікаційних технологій (ІКТ) у своїй професійній діяльності [208, с.3]. Вона пропонує міждисциплінарну модель навчання майбутніх учителів початкової школи із залученням інфокомунікаційних технологій. Д.Ш.Матрос та А.О.Рузаков розробили модель, у якій принципово новим є те, що комп'ютер не просто інструмент в руках працівника освіти, а справжній помічник, що „сам” вирішує найважливіші педагогічні завдання: побудову шкільного компонента змісту освіти, отримання оптимального навчального плану школи, диференційований підхід до учнів, оптимізація розподілу навчального часу, оптимальний вибір методів роботи на уроці, педагогічне прогнозування, побудова оптимальної системи уроків і уроку [8].

К.В.Коробкова, вивчаючи у своєму дисертаційному дослідженні проблему формування інформаційно-комп'ютерної компетентності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки, пропонує з метою його удосконалення використовувати розроблену модель формування інформаційно-комп'ютерної компетентності майбутніх вчителів, в рамках якої реалізується комплекс педагогічних умов ефективного формування інформаційно-комп'ютерної компетентності майбутніх вчителів і методика його реалізації (проблемно-модульне структурування навчального матеріалу, включення майбутніх учителів у спільну діяльність з вивчення проблем використання комп'ютерних технологій на основі методу проєктів, формування у майбутніх вчителів установки на саморозвиток інформаційно-комп'ютерної компетентності) [6, с.8].

З.Р.Халітова наголошує, що підготовка вчителя, незалежно від його спеціальності, до застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі повинна забезпечувати обов'язковий обсяг міцних знань, умінь і навичок, що дозволяють педагогу впевнено використовувати автоматизовані інформаційні системи в навчальному процесі [19, с.4]. Важливим у дослідженні З.Р.Халітової є розробка дидактичних умов підготовки студентів педагогічного ВНЗ до застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі, а саме: оновлення змісту комп'ютерної підготовки вчителів відповідно до мінливих можливостей комп'ютерної техніки і з урахуванням спеціалізації майбутнього вчителя; забезпечення пріоритетності дослідницької діяльності у підготовці майбутніх вчителів до застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі: виконання дослідних проєктів, заснованих на комп'ютерних комунікаціях; реалізація проблемного навчання на основі застосування комп'ютерних, у тому числі мережних, технологій; підбір, аналіз та оформлення студентами навчального матеріалу із застосуванням сучасних інформаційних технологій; освоєння нових можливостей комп'ютерної техніки: комп'ютерних засобів навчання, а також версій, модифікацій програмного продукту, додатків пакету прикладних програм; організація позааудиторної самостійної роботи студентів з оволодіння комп'ютерною технікою із застосуванням комп'ютерних засобів навчання: закріплення навичок роботи з комп'ютерною технікою, пакетами програм; виконання студентами творчих робіт (реферати, курсові та кваліфікаційні роботи, власні програмні продукти і т. д.); комп'ютерний пошук інформації та робота з нею; завершення роботи над лабораторними завданнями на комп'ютері; систематичне виконання студентами домашнього завдання на комп'ютері; тестування знань студентів та виконання системи завдань, що дозволяють студентам досягти необхідного рівня знань [19, с.10].

Я.А.Ваграменко зазначає, що сучасна педагогіка просто немислима у відриві від інформаційних технологій, які задають їй нові проблеми дослідження, нові способи реалізації класичних методів виховання і дидактичних принципів. Адже загострюється проблема індивідуалізації навчання із застосуванням комп'ютера і колективізації навчання і виховання в мережевих спільнотах, що охоплюють школи, вузи, міста та регіони країни, інші країни [3, с.26].

І.В.Роберт вважає, що необхідність дослідження проблем інформатизації освіти визначає актуальність і необхідність підготовки кадрів як вищої професійної освіти, так і середньої в області інформатизації освіти за наступними напрямками: методист-організатор інформатизації освіти (в освітній установі загальної середньої, середньої професійної, вищої професійної освіти); інженер-системний адміністратор (в освітній установі загальної середньої, середньої професійної освіти); технік-лаборант комп'ютерного класу або кабінету, оснащеного засобами обчислювальної техніки, інформатизації і комунікації (в освітній установі загальної середньої, середньої професійної, вищої професійної освіти) [16].

М.П.Лапчик зазначає, що значною мірою кадрове забезпечення інформатизації освіти пов'язується із діяльністю педагогічних навчальних закладів. Кадри інформатизації освіти – це не тільки кадри для навчання інформатики. А нині слабким місцем педагогічних Державних освітніх стандартів залишається низький рівень інформаційно-технологічної компоненти змісту підготовки вчителя до професійної роботи. З метою вирішення проблем інформатизації освіти науковець пропонує введення в експериментальному порядку спеціальності методиста-організатора інформатизації освіти, що дозволило б дослідити спосіб подолання суперечності, суть якого полягає в труднощах поєднання позитивної якості інженерно-технічних спеціальностей (сильна фундаментальна складова інформатичної підготовки фахівця) з невід'ємною в даному випадку якістю педагогічних спеціальностей (сильна психолого-педагогічна база) [7].

Е.Н.Бобонова вважає, що важливу роль у реалізації кредитно-модульно-компетентнісної методичної системи підготовки студентів до використання ІКТ в навчанні відіграє вибір методів навчання. На її думку, необхідно вибирати методи, які допомагають студентам усвідомити, що знання – це не стільки самоціль, скільки необхідний засіб, що забезпечує здатність людини грамотно вибудовувати свої розумові і життєві стратегії, адаптуватися в соціумі, самореалізовуватися як особистість. До таких методів вона відносить: студентські лекції, лекції прес-конференції, лекції із заздалегідь запланованими помилками, просунуті лекції; самостійну роботу учнів з джерелами інформації; лабораторні та лабораторно-практичні роботи, евристичні контрольні роботи; творчі конкурси; виконання та захист проєктів; використання рейтингової оцінки досягнень учнів. Також Е.Н.Бобонова як засоби оцінки знань студентів пропонує використання електронного портфоліо, яке, на її думку, дуже актуальне для підготовки вчителя в даний час у зв'язку з життєвою необхідністю використання інформаційних та комунікаційних технологій у професійній педагогічній діяльності [2].

С.М.Конюшенко наголошує на розвитку інформаційної культури педагога, адже сучасний педагог, що нею володіє, відкрито демонструє власний досвід, свою інформаційну поведінку учням. У цьому проявляється не тільки відкритість як універсальна риса сучасного громадянина, члена суспільства, а й педагогічна функція, функція соціалізації, коли досвід інформаційної поведінки передається іншим поколінням разом зі знаннями інформаційних технологій, ставленням до цінностей в інформаційному середовищі та ін. [5, с.11–12].

З метою удосконалення професійної підготовки учителів В.А.Поляковою була розроблена модель підготовки у мережних педагогічних співтовариствах, що включала такі компоненти: на інформаційному рівні – формування позитивної мотивації педагогів до участі у мережній діалоговій взаємодії на основі вибору змісту, що відображає актуальні для російської освіти, професійно і особистісно значимі теми, у тому числі і за рахунок інформування педагогів про діяльність мережних педагогічних співтовариств; на інформаційному рівні – підготовка педагогів до діалогової взаємодії у мережі Інтернет у системі підвищення кваліфікації працівників освіти в різноманітних формах (створення регіональної системи підготовки тьюторів, індивідуальні консультації викладачів тощо); на практично-діяльнісному рівні – методична підтримка професійного спілкування і спільної діяльності педагогів у мережі Інтернет у рамках мережних професійних співтовариств [12, с.102].

Одна з провідних ролей у розвитку інформаційних технологій в освіті серед країн колишнього СРСР належить країнам Балтії. Як зазначають А.Каленієкс, А.Мелніс та Г.Ревалде, з метою створення сприятливих умов для розвитку вищої електронної освіти (е-освіти), дистанційної освіти та безперервного навчання впродовж життя в Латвійському Законі про вищі навчальні заклади були закріплені принципи автономії ВНЗ і принципи академічної автономії. Щоб створити у вищих навчальних закладах простір для ІТ інновацій, Закон про вищі навчальні заклади не визначає дидактичні методи навчання у вузах, але залишає їх вибір і розвиток за академічним персоналом.

У затвердженій у 1999 р. „Стратегії подальшої освіти і дистанційної освіти” серед основних напрямів діяльності виділяються такі: навчання працівників, що передбачає створення системи навчання і професійного вдосконалення для працюючих в секторі подальшої освіти та дистанційної освіти за участю інституцій державного управління у сфері освіти; розробка змісту навчання – створення, адаптування або перейняття і запровадження курсів і програм подальшої освіти та професійного вдосконалення, враховуючи певні потреби ринку, використовуючи найбільш підходящі технології, засоби та педагогічні прийоми; створення середовища для навчання створення

сприятливого середовища для навчання та ефективної системи підтримки студентів і викладачів [14, с.90–91].

Сьогодні такі країни сходу як Японія, Індія, Китай, Корея, Тайвань мають лідируючі позиції у розвитку інформаційних технологій, а отже, постають проблеми у формуванні інформаційної культури усіх верств населення. Початкові знання, вміння, навички, тобто ази цього процесу надаються у школах та коледжах, і їх проводирями є учителі. Як зазначає Л.О.Хомич, державам Східної цивілізації був притаманний авторитарний тип учителя, про що свідчить те, що в арабських країнах слово „вчитель” (арабське „мавла”) означало „друг” і „власник”. Наставник дітей ототожнював себе з Богом, прирівнював себе до істини, був одноосібним носієм знань. У країнах, де сповідують іслам, індуїзм, зокрема в Індії, формується образ учителя-гуру – духовного наставника, який є зразком для учнів [20, с.18].

У наукових статтях періодичних видань російських і вітчизняних учених висвітлюються окремі аспекти системи освіти Японії. Як зазначає О.Ю.Озерська, „особлива привабливість японської системи освіти полягає у високій її ефективності як у галузі економічного, так й інтелектуального розвитку нації” [10, с.1]. Японці вважають успіхи сучасної освіти результатом функціонування створеної понад сто років назад власної системи освіти, яка враховує народні традиції. Саме з цього часу знання, мудрість і мораль почали визначати багатство нації. І зараз освіта знаходиться в центрі уваги сім’ї, суспільства і держави [10, с. 1].

О.Ю.Озерська виводить такі тенденції системи підготовки японського вчителя [10, с.14]:

1. Створення різнорівневої і багатоваріантної системи підготовки вчителів, підвищення їхньої педагогічної майстерності, яка включає профорієнтацію, перший тур відбору абітурієнтів до вищих навчальних закладів, потім другий тур вступних іспитів у педагогічні ВНЗ і навчання в них з метою отримання вчительських звичайних сертифікатів різних типів; складання у педагогічних ВНЗ або у прикріплених до них школах учительського кваліфікаційного іспиту з метою отримання надзвичайного сертифікату; складання іспиту на працевлаштування у префектурних відділах освіти та здійснення Програми входження у професію початкуючих учителів.

2. Співробітництво Міністерства освіти, вищих педагогічних навчальних закладів, префектурних і муніципальних відділів освіти.

3. Постійне оновлення змісту професійної підготовки майбутніх учителів: розширення вивчення предметів педагогічного циклу, комп’ютеризація навчально-виховного процесу.

4. Підвищення вимог до змісту вчительського кваліфікаційного іспиту, обмеження отримання вчительських сертифікатів для старшої середньої школи.

5. Стимулювання безперервної професійної освіти вчителів шляхом диференційованої оплати праці й додаткового фінансування навчання у ВНЗ з метою підвищення педагогічної майстерності, проведення наукової роботи тощо.

Для служби підготовки учителів в Японії характерні такі особливості, як наявність систематичного навчання і використання інтернет-комунікаційних систем та супутникових систем для цих видів діяльності [1, с.12]. У Хоккайдо базова підготовка вчителів планується відповідно до їх багаторічного досвіду, і всі співробітники навчальних закладів повинні брати участь у цих послуг в курсах, а спеціалізована підготовка включає в себе різноманітні послуги в навчальних курсах, спрямовані на конкретні питання або предметні області, в яких вчителі хочуть стати експертами [1, с.14-15]. В Освітньому науково-дослідному інституті в Хокайдо (Education Research Institute) є чотири види діяльності, що призначені для надання допомоги вчителям щодо їх професійного розвитку: програми стажувань, проведення консультацій, науково-дослідна та інформаційно-комунікаційна підтримка проектів. Для вчителів шкіл, які працюють у сільській місцевості недалеко від інституту, є можливості дистанційного навчання за допомогою супутникового зв’язку та Інтернет-технологій [1, с.15].

Супутниковий зв’язок і доступ в Інтернет надається Шкільною мережею Хоккайдо, що розроблена і підтримується Освітнім Центром Обробки Інформації при Освітньому Дослідницькому Інституті. Всі школи, а також різноманітні навчальні заклади, такі, як Бібліотека Хоккайдо, Науково-освітній Центр та Центр спеціальної освіти Хоккайдо підключені до Шкільної мережі Хокайдо за допомогою оптичного волокна. Шкільна мережа часто використовується для навчальних заходів з підвищення кваліфікації.

Нижче наведені функції Шкільної мережі Хоккайдо (Т. Nitoh, особисті зв’язки, 28 August, 2006): 1) електронна пошта – надання поштових облікових записів для студентів та викладачів, перевірка та усунення комп’ютерних вірусів; 2) зміст освітніх програм: мультимедійні навчальні матеріали та освітня інформація, функція спільного доступу до текстів, функція Онлайн-клас; 3) комунікація: функція чату, функція Е-конференції; 4) відео: функція міжшкільної комунікації функції, функція відео-чату, функція відеоконференції. Центр бібліотеки освітнього програмного забезпечення, який є підрозділом Освітнього Центру Обробки Інформації, є ще одним важливим засобом для індивідуального користування вчителями. Метою центру є збір і демонстрація освітнього програмного забезпечення, щоб таким чином надати вчителям можливості до пошуку, випробування та вибору

такого забезпечення, яке б було необхідне для ефективного процесу навчання. Бібліотека містить базове програмне забезпечення (текстовий редактор, калькулятор і т.д.), навчальні програми (на кожний предмет від початкової до старшої школи) та програми освітнього планування (розробка навчальних матеріалів, планування і т.д.) [1, с.15-16].

Висновки... Таким чином, на основі нормативних документів та наукових праць з'ясовано, що інформатизація освіти і адаптація підростаючого покоління до соціально-економічних, культурологічних і цивілізаційних аспектів глобальної інформатизації, та підготовка і перепідготовка учителів до використання ІКТ у навчальній діяльності є пріоритетом інформаційної безпеки країн, завдяки розумінню переваг ІКТ. Досвід Росії, країн Балтії та Японії, які швидко реагують на світові тенденції цього процесу і напрацьовують свої результати у практиці використання ІКТ у освітній галузі, може слугувати неоцінним досвідом для українських дослідників, педагогів і науковців.

Список використаних джерел та літератури:

1. Mustafa Bayrakci. In-Service Teacher Training in Japan and Turkey: A Comparative Analysis of Institutions and Practices. Australian Journal of Teacher Education. Vol 34, 1, February 2009. – <http://ajte.education.ecu.edu.au/issues/PDF/341/Bayrakci.pdf>.
2. Бобонова Е. Н. Проектирование методической системы подготовки педагогических кадров к использованию ИКТ в обучении в условиях становления компетентностного подхода / Е. Н. Бобонова // Электронный научный журнал „Вестник Омского государственного педагогического университета” Выпуск 2007. – 10.06.2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.omsk.edu/article/vestnik-omgpu-190.pdf>. – Назва з заголовку.
3. Ваграменко Я. А. Многоликая педагогическая информатика / Я. А. Ваграменко // Педагогическая информатика: науч.-метод. журнал / гл. ред. Я. А. Ваграменко. – 2006. – № 4. – С. 25–28.
4. Концепция ФЦП „Развитие единой образовательной информационной системы на 2001-5г.”. – ГНИИ ИТТ, 2001.
5. Конюшенко С. М. К вопросу о сущности информационной культуры педагога / С. М. Конюшенко // IT-инновации в образовании : материалы всерос. научнопракт. конф. (27-30 июня 2005 г.) / ПетрГУ. – Петрозаводск, 2005. – С. 111–113.
6. Коробкова К. В. Формирование информационно-компьютерной компетентности будущих учителей в процессе профессиональной подготовки : дисс... канд. пед. наук : 13.00.08 / Коробкова Кристина Вячеславовна. – Магнитогорск, 2006. – 190 с.
7. Лапчик М. П. Подготовка кадров информатизации образования – важнейшая стратегическая задача высшей профессиональной школы / М. П. Лапчик // Третья Всероссийская научно-практическая конференция-выставка „Единая образовательная информационная среда: проблемы и пути развития” 14-17 сентября 2004. – 10.06.2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ict.edu.ru/vconf/files/6788.doc>. – Назва з заголовку.
8. Матрос Д. Ш. Информатизация общего среднего образования / Д. Ш. Матрос, А. А. Рузаков // ИТО-Троицк-2005 / Секция 7. – 10.06.2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ito.edu.ru/2005/Troitsk/7/7-0-5.html>. – Назва з заголовку.
9. Оганесянц Н. А. Образовательные аспекты информационного неравенства / Н. А. Оганесянц // История и философия культуры: Актуальные проблемы: Сборник научных трудов. Выпуск 7. / под ред. С. В. Архипова. – Владикавказ : Издательство Северо-Осетинского государственного университета, 2004. – 22.05.2010. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://svarkhipov.narod.ru/vipu/ogan.htm>. – Назва з заголовку.
10. Озерська О. Ю. Професійна підготовка вчителів у вищих навчальних закладах Японії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / О. Ю. Озерська. – Харків, 2006. – 24 с.
11. Педагогика : учеб. пособие для студ. пед. вузов и пед. колледжей / под ред. П. И. Пидкасистого. – М. : Педагогическое общество России, 1998. – 640 с.
12. Полякова В. А. Модель формирования готовности учителя к диалоговому взаимодействию в сетевых педагогических сообществах / В. А. Полякова // Современные проблемы науки и образования. – № 6. – 2008. – С. 100–106.
13. Правительство Российской Федерации. Постановление от 28 августа 2001 г. № 630 г. Москва „О федеральной целевой программе „Развитие единой образовательной информационной среды (2001-2005 годы)”. 01.06.2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ed.gov.ru/ntp/fp/pfzp/post-p/656>. – Назва з заголовку.
14. Применение ИКТ в высшем образовании стран СНГ и Балтии: текущее состояние, проблемы и перспективы развития. Аналитический обзор. – СПб. : ГУАП, 2009. – 160 с.
15. Разинкина Е. М. Формирование готовности будущих учителей к использованию компьютерных информационных технологий в профессиональной деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Разинкина Елена Михайловна. – Магнитогорск, 2000. – 200 с.
16. Роберт И. В. Организация подготовки специалистов в области теории и методики информатизации образования / И. В. Роберт // Электронный научный журнал „Вестник Омского государственного педагогического университета”. – Выпуск 2006. – 10.06.2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.omsk.edu/article/vestnik-omgpu-91.pdf>. – Назва з заголовку.
17. Толстых О. М. Развитие профессионального уровня информационной компетентности будущего учителя иностранного языка в процессе подготовки в области информатики и ИКТ : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Толстых Олеся Михайловна. – Омск, 2006. – 181 с.

18. Уваров О. Ю. Кластерная модель преобразований школы в условиях информатизации образования : автореф. дис. на соиск. ученой степени доктора пед. наук : спец. 13.00.02 „Теория и методика обучения и воспитания (информатизация образования)” / О. Ю. Уварова. – Москва, 2009. – 41 с.

19. Халитова З. Р. Дидактические условия подготовки будущих учителей к применению компьютерной техники в учебном процессе : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Халитова Зульфия Равильевна. – Казань, 2002. – 188 с.

20. Хомич Л. О. Система психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Л. О. Хомич. – К., 1999. – 42 с.

Аннотация

В.В.Осадчий

ИКТ в профессиональной подготовке будущих учителей в Российской Федерации, странах Балтии и в Японии

В статье автор анализирует опыт Российской Федерации, стран Балтии и Японии по проблеме внедрения информационно-коммуникационных технологий в профессиональной подготовке будущих учителей, освещая позитивные моменты и достижения этих стран в информатизации профессионального педагогического образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущие учителя, информационно-коммуникационные технологии.

Summary

V.V.Osadchy

ICT in Professional Training of the Future Teachers in the Russian Federation, the Baltic Countries and in Japan

The article examines the experience of the Russian Federation, the Baltic countries and Japan on the issue of implementation of ICT in professional training of the future teachers, highlighting the positive aspects and achievements of these countries in informatization of professional pedagogical education.

Key words: professional training, future teachers, information and communication technologies.

Дата надходження статті: „19” березня 2012 р.

УДК 371.13:005.336.2(045)

Є.В.ПАЛАМАРЧУК,

аспірант

(м.Київ);

В.В.МУДРАКОВ,

здобувач

(м.Чернівці)

Творчість як епістема трансдисциплінарної акмеології

В статті охарактеризовується специфіка феномена творчості, визначається її роль та місце як епістем трансдисциплінарної акмеології.

Ключові слова: творчість, акмеологія, трансдисциплінарність, епістема.

Постановка проблеми в загальному вигляді... „Історія суспільного життя – це послідовність творчих актів, створення нових форм суспільного життя, нових соціальних інститутів, нових форм відносин, створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей, – по суті все, що й складає смисл людського життя, зводиться до творчості” [10, с.5]. Ця теза, по суті, коронує творчість як максимально прагматичний вид людської діяльності, без якої життя зупинилося б, постало б як просте, монотонне повторення самого себе. Такою, нам здається, постає „історична творчість” – повторення, однообразність, тобто вона „знає” (оперування фактами), але не „мислить” їх, що є справою філософської та наукової творчості. Якщо філософська та наукова (зокрема акмеологічна) творчість постає трансдисциплінарною, то історична залишається в рамках дисциплінарності (іноді міждисциплінарності), що, в свою чергу, вказує на архаїчність її принципів. Тобто розуміння „чогось” не просто як воно є, а в постійному його русі, видозміні, що певною мірою і постає творенням, яке в свою чергу пояснює творчість як процес створення нового.

Дослідження творчого характеру пізнання в контексті трансдисциплінарності є важливою і актуальною проблемою сучасної філософії. Проблема творчості здавна приваблювала увагу дослідників. Та сьогодні ця проблема набуває особливого статусу й колориту, оскільки на основі бурхливого розвитку наукового знання (логіки, психології, кібернетики тощо) стало можливим